

Välkommen till Barva!

Barva-bladet

Ett informationsblad för Barva Bygdegemenskap nr 35 Nr 1 år 2010.
Utgivare: Barva Framtid och samordnare är Anne Ivarsson, tel: 016-92043

Snön försvann efter denna vinter också. Men tänk, att snögubben som gjordes juldagen, överlevde tills våren kom. Det säger allt om vintern. Även våren med all fågning är över och sommaren har kommit.

Nu siktar vi på midsommarfirandet vid Bygdegården. Under många år är det en grupp som har satsat allt på att göra firandet till att bli en högtid. Nu börjar krafterna sina, så nu är det dags för nya yngre krafter att hjälpa till. OM VI VILL HA MIDSOMMARFESTEN KVAR. Kom till kl. 9.00 på midsommaraftonens morgon! Det finns jobb för alla. Du behöver inte vara någon expert men en glad amatör. Vi syns där, eller hur?

Har ni förresten sett Barvabadet i år? Nya bryggor, nya bänkar, nya bord, nytt cykelställ. Vattnet är det samma som förut. Gör ett besök och sänd gärna en slant till Barva Framtid bankgiro 5086-6961. Som ni förstår, så är inte allt gratis. Lyft på hatten för Gustaf Celsing, som gjort ett jättejobb för detta. Han har också ordnat flaggor vimplar mm med Barvavapnet på, som vi kan köpa och visa var vi bor. Spännande. Hoppas att de finns till midsommar.

Nästa begivenhet är Barvadagen den 5 september. Då kommer Kafjårdenboken att släppas för försäljning. Ett dokument över hembygden. Du kan beställa den redan nu, om du inte gjort det förut. Den kommer att finnas i ett bestämt antal exemplar och inte nytryckas senare. Samma dag är det en stor orienteringstävling med start och mål vid Bygdegården förutom sedvanliga aktiviteter.

Men först av allt är det årsmöte i Barva Framtid den 15 juni i Bygdegården.

Vet du, att den 14 juni är det 12 år sedan det första stormötet, då grunden lades till Barva Framtid. Därför är min tanke, att kliva av ordföranderollen nu. Gubben börjar bli gammal och det är bra med nya krafter även här. Därför vill jag säga ett STORT TACK till er Barvabor för det ni gjort under dessa år och Lycka till i fortsättningen.

GLAD SOMMAR!

Rune

"Nya krafter behövs"

NATURFILOSOF "STJÄRNA"

Gamla kulturminnemärken blev pannved i Eskilstuna.

Från Stockholms Tidningens utsände medarbetare Lindy.

Barva den 22 dec 1946.

Majstången med sin vissnade klädsel vid bygdegården i Barva socken mellan Eskilstuna och Strängnäs står där i den snåla vinterblåsten, som ett tecken på att här vårdar man sina traditioner — ty den majstången är klädd som man brukade redan för 200 år sedan på Lindholmens gård, den lilla socknens stora fideikommiss, och den står kvar, ehuru ytterst litet up to date så här i julveckan, därför att traditionen bjuder det.

Men denna söndag slår Barva kommun ett stort slag för sina stolta traditioner och hoppas bli en pionjär för en kulturhistorisk filmverksamhet, som kräver hela landets befolkning till medagerande. De 590 själar i Barva är redan med i en märklig helaftonsfilm, som fick premiär i dag för för länge sedan utsålt hus.

"Barva forntid — nutid" heter filmen, som fick ett entusiastiskt mottagande denna afton av de 225 närvarande i bygdegården och dess upphovsman, främst nuvarande kyrkoadjunkten i Eskilstuna Kloster H. Davidsson, vilken tidigare i nio år varit präst i Barva, samt socknens främste kulturvårdare, folkskollärare Karl Axelson, har inte bara skördat en publikframgång med framförandet — de har också berikat bygden med ett fullkomligt unikt dokument — som för eftervärlden i levande bilder berättar om hur socknen såg ut 1946, hur dess invånare levde, skildrar bygdens rikedom på fornminnen, berättar om kulturhistoriska skatter från trakten, som bevaras i museer i landet, berättar om folkseder, som ännu lever kvar och slutligen helt aktuellt som slutackord har en upptagning från julottan i Barvas från 1100-talet stammande korskyrka.

Den omätliga staden slukar ungdomen

Barva är en märklig del av det gamla Sveaväldet vid sidan av stråkvägen — en av de äldsta bygderna i dessa trakter, därför att socknen ligger så högt att den kunde bebos redan, när vatten flöt över de kringliggande socknarna.

Och de gamla i socknen kan berätta om de gamla seder, som levat kvar längre där än annorstädes, men som nu håller på att försvinna, därför att staden, den omätliga, slukar socknens ungdom! Under de nio år, pastor Davidsson vistades där, minskades befolkningen från 900 till 590.

De har varit villiga filmartister, dessa Barvabor, och de har alla varit verksamma i hembygdsvården. Jag träffar vid pumpen gamle arrendator Erik Jonsson, enarmad sedan han var pojke, men ännu med livligt intresse för sin bygd. Han har varit ordförande i hembygdsföreningen i tio år sedan 1923.

Det var inför utsikten att alla gamla minnen stod inför förintelsen jämsides med utflyttningen som tanken på denna film realiserades — socknens pampar hade känsla för andra värden än rent materiella och det visade sig att deras nitälskan inte kostade alltför mycket. Med hjälp av fotograf Lasse Rannegårdh inspelades den märkliga filmen under de sista två åren till ett pris, som inte överstiger 2.000 kronor. Det kan en sådan arkivfilm vara värd många gånger om och blir oersättlig i tidernas lopp. Ty vad skulle vi inte ge för att få se våra förfäder livs levande för 300 år sedan, som naturfilosofen och originalet, "den rödhåriga torparen" Petrus Thornell - en av filmens "stjärnor" - uttryckte saken.

Petrus Thornell är nog annars den originellaste och en av de trivsammaste i bygden. Han har låtit måla väggarna hemma med kor och svin — välskötta kor och svältfödda, feta svin.

Gammal tradition på juldagen

Det är hög tid, ty nu kommer inte längre bygdens karlar på juldagskvällen, bärande den väldiga julstjärnan på axlarna, med brinnande ljus inuti, som gamla fröken Edla Johansson i Baggvreten berättade om för oss. Varken de tre vise männen eller kung och knekt eller Judas med pungen, som samlade pengar till brännvin, kommer längre. Man hör inte deras hesa röster sjunga:

Vi har ock en Judas, som bar våran pung, jag tror han är kommen från skogen, svarter i syna som en "murrian", som kan skrämman bort alla små barn, när de hör honom skratta och magra för att han skall få en tankeställare, om man njuter av sin älskade middagslur för länge.

- Jag hoppas, att den första färdiga socknenfilmen skall följas av många andra, säger initiativtagaren pastor Davidsson till Stockholms-Tidningen. Den är ett experiment, som jag funderat på att göra i 20 år. Jag härstammar från Halland - närmare bestämt från Harplinge. Och jag föreslog i hemsocknen att de skulle göra en liknande film. Det lyckades mig aldrig att övertala dem.

Skomakaren Pettersson i Poststugan

Kapplöpning med stugrivandet

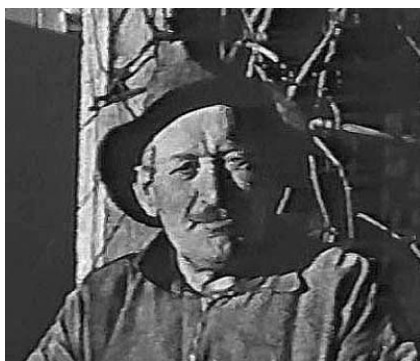
Men när jag kom hit till Barva, förstod jag att det gällde att starta en kapplöpning med stugrivandet och sjösänkandet, om jag någonsin ville ha min tanke förverkligad. De gamla stugorna har gått under kristiden - de har hamnat i pannorna och blivit värme, inte minst åt Eskilstunaborna. Och samtidigt såg jag hur trakten avfolkades. Jag hoppades att en sådan film skulle bli till nytta också i det avseendet - den skulle pånyttväcka intresset för hemtrakten och kanske minska avflyttningen.

Vi fick kommunalfullmäktige att anslå 1.000 kronor - jag har haft stor hjälp av hr Axelson med detta. - och så satte vi i gång. När vi nästa år behövde ett tilläggsanslag var det inte längre någon tvekan - det blev enhälligt beviljat, ty nu förstod alla, vad det gällde och alla var intresserade.

Filmen har värde bl. a. därför att lantbruket nu undergår en stark mekanisering — de ålderdomliga metoderna håller på att försvinna och det är hög tid att åtminstone bevara dem på filmremsan. Det stundar en helt ny epok för landsbygden och att bevara det gamla är ett viktigt kulturarbete.

Filmen är främst avsedd som arkivmaterial, men vi skall också ta en kopia, som vi kan hyra ut och visa. Allt som förekommer i bygden under arbete och fritid har tagits med. Fotograf Rannegårdh har skaffat en alldeles utmärkt musik, som väl ansluter sig till bilderna. Biljetterna till premiären var slut en halv-timme efter det de släpptes ut, slutar pastor Davidsson.

- Ja, nog tycker vi om vår bygd, filosoferar Petrus Thornell, men är det inte märkvärdigt att det ska vara bättre ändå att flytta till stan, även om man får det sämre där.

Petrus Thornell

Majstången vid Barva Bygdegård

1940 restes majstången för första gången vid Barva bygdegård. Majstången är en rekonstruktion av den majstång som fr.o.m. år 1743 varje midsommarafton restes på stallbacken vid Lindholm. Där midsommarfirande var ordnat för gårdens folk. Men i midsommarfirandet deltog unga och gamla från hela Barva socken. Midsommarfirandet på Lindholm ansågs som något särskilt fint. Ett nystruket förkläde hörde till barvaflickornas klädsel vid de vanliga logdanserna, men vid Lindholm ansågs det vara så fint, att flickorna inte kunde ha förkläde.

Rekonstruktionen av stängen gjordes efter detaljerad beskrivning från två, nu bortgångna barvabor som i sin ungdom deltog i midsommarfirandet kring stängen. Lantbrukaren Erik Jonsson Baggvreten och fröken Edla Johansson Baggvretstugan.

Obs, det heter **majstång**, ej midsommarstång! Majstången kommer nämligen av ordet **maja**, som här betyder lövad stång.

Symbolik

En sak som vi bör komma ihåg är att i stångens utformning ligger mycket av symbolik.

Kring stången sluter sig ringarna - evighetens symbol, som ett tecken på det eviga kretslopp, som allt levande är underkastat.

De fyra korslagda spjuten vill minna om hur våra fäder ofta med vapen i hand måste värna hem och hembygd, (jämför fornborgen vid Vinnsberg).

Det svart-gula skärpet talar om hembygden, svart och gult är Sörmlands färger.

I toppen har vi tuppen, vaksamhetens symbol.

Därunder den blå-gula flaggan, fosterlandets tecken, men fosterlandet vilar på flaggans grund med fria självbestämmande rätt.

Kronan är tecknet därpå. Detta är majstångens hälsning, till alla och en var.

Stången och tvärsån skall vara täckta med stora lönnlöv vilka skall vara lagda över varandra så att allt trä täckes. Löven lindades fast med starka snören. För att försäkra sig om att inte snöret gick av och stången blev kal, spikades varannan eller var tredje trådvarv.

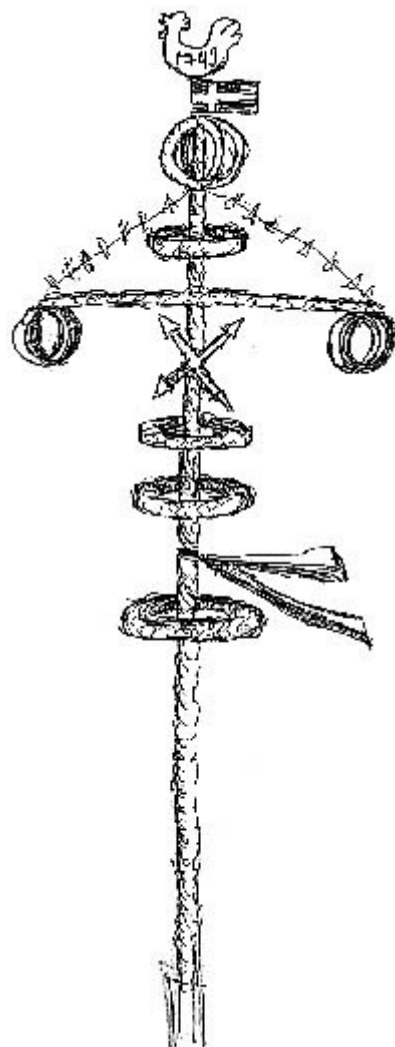
I stångens topp satt en förgylld tupp. Den bar året 1743, därav vet man traditionens ålder.

Svenska flaggan, omedelbart under tuppen fanns svenska flaggan av målad plåt. Den kunde vrida sig kring den järnstång vid vilken tuppen var fästad. Den fungerade alltså som vindflöjel.

Kronan, under flaggan satt "kronan". Den är uppbyggd av fyra halvcirkelformade grova och stadiga järntrådar. Halvcirklarna var placerade två och två mitt emot varandra och bildade tillsammans en cirkel. De två andra halvcirklarna var placerade på samma sätt mitt emot de förstnämnda.

"Kronan" var klädd med vitlav, som finns gott om på berghällar i skogen. (Denna sort av lav, vitlav eller fönsterlav, såg man ofta förr som prydnad mellan innerfönstren i bondhemmen.)

Ringarna (lika kronan), prydnaden på vardera ändan av tvärsån utgjordes av två ringar. Även dessa hade en stomme av kraftig järntråd. Ringarna, som var lika stora placerades i kors och fästes starkt, så att de behöll samma ställning till varandra som den förut nämnda "Kronan". Dessa ringar lindades med "spritade" liljekonvaljblad. Varje blad var dubbelvikt på mitten och ett par "revor" gjordes i varje blad (spritningen) vid vikningsstället. Bladen fästes med trådar som vid vanlig kransbindning.

Ringarna, runt stängen hängde ringarna (kransarna) av olika storlek som framgår av bilden. Stommen till dessa var av kraftig järntråd. (Vi har använt gammal telefontråd i flera varv för att ringarna skulle hålla form). Dessa kransar var bundna av eklövskvistar. I småkransarna eller ringarna var mörkröda pioner instuckna.

Flaggspelet, från "Kronans" underkant till vardera änden av tvärsålen var fästad ett "pärlband", pärlorna utgjordes av olidfärgade kvadratiske tyglappar med omkring 1 dm sida. Genom ett hål i mitten var de uppträdda på starka snören eller mjuk järntråd "pärlorna" hölls åtskilda av bladvassrör 15-20 cm långa, allt efter avstånd, som man kunde få mellan lederna på vasstrået. "Pärlorna" hade färgerna rött, blått, gult och grönt. Pärlbandens placering framgår av bilden.

Spjut, mitt på stängen fyra korslagda spjut. Spetsarna är försilvrade. Skaften är klädda med vitlav liksom kronan.

Skärpet, på stängens mitt knöts ett skärp (2 - 2,5 m lång och omkring 4 dm bredd). Skärpet var tvåfärgat: svart och gult.

Stängens fot, De fyra strävorna vid stängens fot var klädda med björklöv.

/Ur Karl Axelssons efterlämnade handlingar, Barva Hembygdsförenings arkiv (Eskilstuna Stadsarkiv)

Värt att veta

Hur våra vilda djur reagerar för ett stundande oväder är inte så känt av vår uppväxande generation. Du har kanske sett någon gång att våra älgar förflyttar sej i större grupper till annan terräng där de normalt aldrig vistas i. De har en instinkt om busväder som storm eller kraftigt snöfall. De vill då lämna sitt revir för att utplåna sina dofter och spår i sin terräng.

Liknande beteende gör våra tjädrar, orrar och järpar. I skydd av ett snöoväder lägger sej dessa skogsfåglar med förkärlek på någon öppen vret eller liknande där de vill snöa ner.

Fältharen likaledes, söker upp någon liten holme på öppet fält där han sen trycker och får snöa ner. Där kan han ligga upp till tre dygn om snöovädet då har slutat. /Olle Stolpe

Komplettering av Barva-Bladet nr 34 "Om soldater och soldattorp i Barva."

N:o 1173 Limslätt – här framgick inte att soldattorpet låg/ligger på Lilla Almbys ägor i Jäders socken!

Limslätt soldattorp i Lilla Almby, Jäders socken.

Bilder från Barva-filmen!

Strandsbro

Orresta-Lasse

Arvid och Lars Andersson i Barvafilmen!

Ett gammalt tidningsurklipp berättar:

Rosendal - Släktgård i Kafjärden

Som att "flytta hem" kände fru Eva Andersson det när familjen i slutet på 1930-talet övertog Rosendal i Barva. Hon hade fog för det — åtminstone i bortåt 250 år har fru Anderssons förfäder bott vid Rosendal och brukat gården med dess nu 40 tunnland åker. Det blev ett litet hopp i "tronföljden" när fru Anderssons far arrenderade ut Rosendal och bosatte sig i en grannsocken. Men åborätten behöll han och fadern hann också friköpa gården under sin livstid.

Rosendal har nämligen hört under Åkers styckebruk, först som ängsvaktartorp, och senare som s. k. 47-hemman, d. v. s. en gård med åborätt enligt 1747 års lag. När fru Anderssons förfäder första gången bosatte sig vid Rosendal har inte gått att reda ut. Kyrkböckerna i landsarkivet i Uppsala har ett hopp före 1700-talet (böckerna har förstörts vid en brand) och försöken att återknyta tråden i ännu äldre handlingar har inte lyckats. Ett tal i släkten säger att förfäderna redan på 1300-talet fanns vid Rosendal, men något stöd i gamla papper för detta har inte stått att få ...

Men hemma på gården finns ändock handlingar som klargör gårdens öden över 200 hundra år tillbaka. Redan i mitten på 1700-talet var man i farten med att söka friköpa gården. Länsmyndigheterna sade dock nej och ett ordrikt avslag blev det också på överklagandet till kungen.

Som minne har dock hemmansägare Arvid Andersson i gårdens dokumentsskrin avslaget med Oscar, I:s egenhändiga namnteckning och kungligt sigill.

En starkt bidragande orsak till att samma släkt, generation efter generation stannade på en gård av detta slag får väl åbo-rätten anses vara. Denna gick i arv till äldsta sonen eller om söner inte fanns till äldsta dottern och ingen kunde göra släkten rätten till gården stridig. Att däremot sälja gården gick av naturliga skäl inte — formellt ägdes den ju inte utan endast brukades.

Moderat summa.

År 1934 hade tiden äntligen mognat så att Rosendal och flera 47-hemman under styckebruket kunde friköpas. Denna föregicks av en skattläggning enligt uråldrig metod och för Rosendal uppgick "skatten" vid friköpet till 83.43 kr. I denna moderata summa ingick då också dem i gamla bestämmelser angivna avsättningen till Vadstena krigsmannakassa. Skog hade inte hört till gården under dess tid som åboställe, utan bränsle till husbehov och virke för reparationer hade synats ut från brukets skogar. Vid friköpet fördes dock ett 50-tal tunnland skog till och på det hela taget måste friköpet anses som en god affär. Men så har också familjen Andersson brukat gården sedan urminnes tid under nu tyvärr oräkneliga generationer.

Och släkten kommer tydligen att leva vidare på den mark där förfäderna strävat: enda sonen Lars trivs med lantbruket och med Rosendal så han för säkerligen traditionerna vidare.

Numera ägs Rosendal av familjen Danell.

På Öknasjön - Anders Wilhelm Andersson 1850-1911, Lars Anderssons farfar, arrendator av Bondökna, kyrkvärd och nämndeman.

Gideonsbergs IF:s Dansprogram

Onsdagar kl. 19.00 - 23.00

14/7 Shake

18/8 Zlips

Torsdagar kl. 19.00 - 23.00

17/6 Mats Bergman

24/6 Cavalkad

1/7 Claes Lövgren

8/7 Stenson

15/7 Jontez

22/7 Bengt Hennings

29/7 Drifters

5/8 Streaplers

12/8 Matz Bladhs

19/8 Hedins

26/8 Donnez

2/9 Cavalkad

9/9 Junix

16/9 Claes Lövgren

23/9 Jontez

30/9 Zekes

TMD - Torshälla Motions Dans

Söndagar kl. 17.00 – 20.30

13/6 Björn Edwings

20/6 Jigez

27/6 Olle Wallbergs

4/7 Nordinz

11/7 Elisabeth och Tommy Gunnarsson

18/7 Rolles

25/7 Torgeirs

1/8 Holens

8/8 Skarvarna

15/8 Pär Norlings

22/8 Henkes 29/8 Eklövs

OBS ! Medtag kaffekorg

Vice Ordf. Lisa Isberg 016-358191

Kassör Ulf Isaksson 070-6332164

Information lämnas på Mobil. 0709-728 510 och www.gideonsbergsif.se

Danshallen 1973

VILL DU HYRA BARVAGÅRDEN?

Privat eller förening - stor eller liten fest.

I Bygdegården kan man duka för cirka 100 personer. Är man bara ett tjugotal ryms man i lilla salen.

Det finns modernt kök med diskmaskin och porslin för hundra personer.

I källaren på bygdegården finns ett konferensrum för 15-20 personer.

Danshallen rymmer 200-300 personer sittande vid bord.

Är det dans eller liknande får man ta in max 750 personer.

Det finns ett enklare kök med kyl och frys men inget porslin.

Hallen används för dans och underhållning, större fester, hundutställningar och auktioner.

Vill du veta mer? Ring Solveig Björklund tfn 016-931 21

Årsmöte med Barva Framtid

Tisdag 15 juni kl. 19.00 i Barva Bygdegård, föreningslokalen, 1 tr ned. Medlemmar i Barva Framtid är alla, som bor i Barva med närmaste omgivningarna och alla andra intresserade av Barvabygden. Välkomna!

Sommarbingo i Barva Bygdegård

Måndagar kl. 18.30. Sommarbingo, där man antingen kan sitta i bilen, i bygdegården, i danshallen eller ute. Bingon brukar vara slut vid ca 21:40. Lotterier, kaffe och korvkiosk.

Välkomna till en trevlig kväll! Arrangör: Barva IF

Nedtagning av majstången

Tisdagen 22 juni kl. 18.00. Kom och hjälp till!

Midsommarafton i Barva Bygdegård

Kl. 9.00 klär vi vår majstång!

Alla intresserade är välkomna att hjälpa till och håller en tradition från år 1743 vid liv.

Vi behöver fler som kan hjälpa till med klädseln av stången. Vi bjuder på fika/smörgås och glass.

Ett bra tillfälle för dej som är gammal barvabo, nyinflyttad, sommargäst eller bara nyfiken, att bli bekant med andra i Barva! Nytt för i år är, att vi har en värd, som visar och ser till, att du får något att göra. Tag familjen/kompisarna med och kom!

Kl. 14.00 startas firandet.

Kl. 15.00 reses majstången och därefter dans kring stången på sedvanligt vis.

Kent Lindén uppträder.

Diverse aktiviteter och kaffeservering.

Barvafilmen - 150 kr och Barva Sonetterna 100 kr - finns att köp

Midsommardagen

Kl. 13.00 Gudstjänst med kyrkkaffe

Barva-badet

Barva Framtid tackar alla som sponsrat och hjälpt till med upprustningen av vår badplats.

Gustaf Celsing, som samordnat med E:a Kommun, Uppa Entreprenad, Zentio Måleri, Bygma, Dan Rännbäck Bygg f:a, Forsman åkeri, Cramo, Lindholms gård m.fl. och ett tiotal Bygdevolontärer, som vikt en dag eller mer för genomförandet. Vi tackar även Gustafs familj, som servade med mat och dryck under dagen.

Badplatsen underhålls av frivilliga och Du som utnyttjar badet och vill bevara det, sätt gärna in ditt bidrag, litet som stort på bankgiro 5086-6961 till Barva Framtid, och märk med Barva-badet.

För Föreningar och Företag som utnyttjar området organiserat är bidraget en självklarhet!

Barvabadet efter upprustningen!

Barvadagen i Barva Bygdegård.

Söndagen 5 sept. kl. 10-15. Boksläpp av "Kafjärden-boken" Upplysningar och beställningar: Rune Johansson 016-93009

Vill du vara med på en meilinglista för info om Barva? Meila: anne.ivarsson@barvabygden.se

Vill du vara med på en sms-lista för info om Barva? Sms:a 0760 925657 och skriv Barva och ditt namn

Vägbelysningen

Barva Framtid vill tacka alla de generösa givare, som hjälpt oss, att betala elräkningarna. Vi får fortfarande betala elströmmen till de tre belysningsstolparna, som står vid korsningen väg 900 (gamla E 20) och sockenvägen!

Du kan betala din andel av kostnaderna till bankgiro 5086-6961 till Barva Framtid, och märk med "vägbelysningen"!

Vill du prenumerera på Barva-bladet till någon på annan ort? 4 nr hemskickade för 60 kr. Postgiro 77 31 43-3 (Kjell Ivarsson) och glöm inte namn och adress. Tack!

Uppdaterat den 12 juni 2010, webbmaster: Anne Ivarsson,